

Előfizethetni Pesten, csak a kiadónál (a Beimelféle nyomdában, aldunásor, Piáristák épülete) vidéken a k. postahivataloknál.

Előfizetési ár:

Julius elejétől kezdve félévre. Pesten házhozhordással 5 ft. Vidékre postán borítékban 6 ft.

Évnegyedre Pesten 2 ft 30 kr. vidékre postán 3 ft 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyeért 3 kr. pp. fizettetik.

Pest, június 21.

Ezelőtt, körülbelül egy hónappal, a hirben, és kiterjedtségben nagy Hevesvármegye elhatározta, hogy kebeléből június huszadikára Pestre a ministeriumhoz egy sallangós deputatiót fog küldeni. —

A fényes deputatio vasuton, szárazon és vizen tegnap megérkezett, hanem azért fátylós zene, vagy kivilágítás nem volt.

Ha minket a sors szeszélye Hevesvármegyének tett volna, a határozott bizalmi szavazat elhozatalára rövidebb időt, rövidebb utat követtünk volna. —

Rövidebb időt, mert egy hónap óta a tekintetes urak hazafiai keblében fakadt bizalomvirág azóta alig ha el nem hervadt.

Rövidebb utat — az az elővettem volna ott helyben Egerben egy fél iv papirt s e következő szöveget irtam volna: Ministernek önöknek bizalmi szavazunk: Hevesmegye közönsége.

Ez sokkal radicálisabb modor lett volna.

Na de saját utjokat, módjokat megválasztani önök izlésétől függött. Önök azt hitték, hogy Batthyányi Lajosnak jelenlétével egy kellemes órát csinálnak, a vármegye bizodalját nem is igen lehetvén rábizni, önök feljöttek Pestre.

És itt vannak. Isten hozta önöket!

Önök valószínűleg már határoztaát órát s helyet, hol összejönnek, glédába állnak s a deputatio elnökének indulójára, berukkolnak a szabadsajtó-utczai Cziráky-féle házba, hol az első emeleten egy zöld posztóval bevont és sárga szegekkel kiverett ajtón túl, lakik a ministerelnök ur.

Ki lesz a fényes deputatio szónoka, nem tudjuk; hanem ha sejtünk szabad, aligha nem

Csiki Sándor, az egri casino bokroséremű jegyzője, s a táblabírói tulipánstylus nagy patriarchája.

Na ha ezen kedves ember ama határtalan bizalmat, mellyet Hevesmegye a ministerek iránt érez, utánozhatlan szónoki tehetségével a minister előtt amplificáltatni kezdi, az idő olyan későre fog nyulni, hogy Batthyányi Lajos kénytelen leend az egész deputatiót magánál ebédre marasztalni, pedig elnök ur rendesen későbbben találta, mint az egri kanonok bármellyike.

Önök tehát eljöttek bizalmat szavazni!

Meg vagyunk győződve, hogy önök e bizalmi votumot tényekre fogják alapítani?

Es ezek folytan sajnálattal kell abbéli tudatlanságunkat kivallanunk, hogy mi részünkről ilyen tényeket, mellyek megérdemelnék, hogy a vidékről illy fényes küldöttségek jöjjenek Pestre, bármint kutatézunk, nem igen tudunk lenni.

Hanem, természetesen abból nem következik, hogy önök se tudjanak, sőt hisszük, hogy önök sokat is tudnak, mert felteszem önökről, hogy ha mindjárt Csiki Sándor lesz is szónokuk, még sem azért jöttek, hogy itt egy puszta phrasisokból álló szolemnis dictiot mondjanak el.

Önök tisztában vannak magokkal. De azért ne vegyék tolakodásnak, ha önök dolgaiba mi is bele szólunk. Több szem, többet lát. Ez jó közmondás, s a jó közmondást a falukon igen szeretik.

Azért, ha önök Bathyány Lajos előtt vagy nyolczvan, kilenczven tényt, mint megannyi genialis tettét a kormánynak felemlítették, hallgassák meg csekélységünk tanácsát, s szönének még azon pontok közzé egy pár olyan tényt, mellyet mi nem annyira ajánlunk önöknek, mint csak emlékeztükbe hoztuk.

Meglehet, hogy azok, a miket mi hozunk fel, felesleges és elkésett dolgok, de ha több van, annál jobb, s különben is nincs olly terhes szekér, mellyre egy villa széna még fel ne térne.

Figyelmeztetjük tehát önöket ezen néhány petitiókra, mellyek önök beszédéből netán kimaradtak volna.

Mondjanak önök köszönetet, fejezzenek ki méltányos elismerést a ministerium azon ügyes politicájaért, melly szerint nagy előrelátásuknál fogva képesek voltak az országgyűlés befejeztől fogva a hazát csendességben megtartani.

Ah, mert ez a csendes hónap a magyar nemzet új historiájának első lapján örökre szép betűkkel lesz megírva.

Gyönyörű emlékü hónap! Oh mi kedves volt harmincz napig élvezni a győzelem gyönyörét. Az ország csendes volt, legfeljebb néhány ujságíró zajongott, kik az országgyűlési munkák utáni álmot elég barbarok voltak háborgatni, szüntelen félreverte papircsengetyűiket, s kiáltozák, hogy erősítsük magunkat, hogy forradalmi időszakban

élünk, hogy ne elégedjünk meg azzal, hogy az 1848-dik törvények közzé sikerült holmi egyet mást beírhatnunk, hogy Horvátországban a veszedelem a legkomolyabb, hogy erélyesen kellenne fellépni a rosz elem csirájában megfojtására.

E pontok első tekintetűre igen általánosoknak tetszenek, azért a gyengébbek kedveért adjunk hozzá egy pár felvilágosító szót is.

Erősítsük magunkat. Ez alatt temérdek sok van értve.

A többi között. Hogy első teendő a pénz és katona. Mert az új rendszer bejövetele óta, függetlenné lettünk, következöleg magunkat csak mi magunknak kell megvédelmeznünk. Fenmaradásunkról másoknak csak azon időben volt érdekük gondoskodni, midőn országunk azon másoknak adófizető, katona adó, s gyarmati helyzetre kárhoztattatott territorium volt.

Ha ezen tételt önök igaznak hiszik, térjenek át a gyakorlati mezőre s vizsgálják meg, mit tett a ministerium ez ügyben az első hónapban.

Mutassanak fel önök ez ügyben valami tényt, s mi önöket mint szokták mondani holtig nagyszágon fogjuk.

Pedig ollyan idők vannak, urak, hogy mátol hónapra nem lehet combinálni.

Valami non putarem-féle esemény például Olaszországban egy fényes és elhatározó győzelem, mellynek következtében megalakulva s újjászületve a bécsi kormány majd másként beszélt volna velünk.

Ez nem történt, szavazzanak önök ezért köszönetet nem a ministeriumnak, hanem a magyarok istenének.

Az elmulasztás vétkes gondatlansága mindenki előtt világos.

Hanem nem igen volt idő csak gondolni is ilyenekre, mert ez időben, tisztelt küldöttség itt Pesten szüret volt, vig szüret, ilyenkor pedig a magyar embernek jó kedve szokott lenni, búját baját a kancsóba felejtí

Igen is szüret volt. Rettenetesen osztogatták a hivatalokat.

Malaczozt osztogattak a magyar embernek zsákkal kellett forgolódni. Hej pedig az ollyan emberek őszinteségében, kik a közügy gépezete körül zsákkal forgolódnak, nem igen kellene bizni.

A ministereket azon időben mind illyen zsákos emberek dongták körül. Természetesen, hogy ezeknek első gondjuk volt, hogy az ő zsájkok ne maradjon üresen.

Illyesek kel tölt el a legdrágább hónap azon hónap, mellyre csik a Pesti Hirlap zágrábi levelezőjének azon arany mondása, hogy pár hónap előtt még könnyen el lehetett volna nyomni a horvát veszedelmet, most pedig csak tetemes erővel.

Tisztelt küldöttség, önök mint vármegye hozhatnak bizalmat a ministeri tanács asztalára; a

vármegzék megszabadultak a bécsi kormány proconsulaitól, és mint hisszük dolgaik azóta rendezebben folynak. De mint magyarok, mint hazafiak? mint az ország legeredetibb népének küldötte másként kell gondolkozniok.

A vármegye rendbe jött, nem kellett önöknek félni, mint eddig holmi ráerőszakolt többségektől, de az egész haza védtelenül állott, és imádott háttárain bármely oldalról kellett kezzet politikai külvihar szabadon rohanhatott volna be.

Ha a ministeriumokról akarunk itélni: Hagyjuk oda egy időre a megyei municipális ügyek szülőkörét. Előttünk az egész ország képe tűnjék fel.

Mi e hónap alatt békében, csendességben éltünk. Legfeljebb csináltunk szép phrasissokat a kinyert, de semmivel sem biztosított szabadságunkra. Ellenségeink ez alatt phrasis helyett fegyverről gondolkodtak.

És látszik is, hogy készen vannak. Ime a második napban, miknek vagyunk tanúi.

Nézzünk délre, s csodálkozzunk, kik azok, a kik ellenünkben támadó harczzal lépnek fel, számszerént annyira csekélyebb, szegényebb és tudatlanabb elem.

A magyarra nézve e kihívás már a lehető legnagyobb meggyalázás.

A Pesti Hirlap zágrábi tudósítója pedig nyíltan elismeri, hogy mind ezt könnyen el lehetett volna nyomni. És ezt mi magunk is tudjuk, és koránt sem az őszinte levelezőtől hallottuk először.

A ministerium ezt jól tudja, s vigyázzanak önök, ha a küldöttség szónoka a ministerium ebbeli ügyes politikáját graphice kezdendi dícsérgetni, a kormány több tagja úgy fogja magát érezni, mintha tüzes parázson állanának.

A mik pedig most a második holnapban történtek, az bosszankodással fog mindenkit eltölteni.

A ministerium politikája e perczen, mint mondani szokták, csak kipkedés kapkodás.

A ministerium az erőszak kitörésére mintegy kétségbe esetten három vármegyét diplomacie oda dobott a lázzadóknak. És lett e következése? Oh szegény gondolkozás mód, melly még folyvást azt hiszi, hogy a déli szlavok illyesmikért álltak volna fegyverbe.

Most a ráczok, mint mondják, a péterváradit várat követelik. Adják oda, ha azt gondolják, hogy ez kívánataiknak legutolsója.

Nekünk ugyan hivatalos tudósítások nem járnak, de azért jól tudjuk, hogy a ráczok nemcsak elszakadni akarnak tőlünk, hanem az első felkelőtől az utolsóig, úgy van fellelkesülve, hogy ezen kényelem szerető táblabíró nemzetet elnyomva, magokat az éjszaki szlavokkal összefogják kapcsolni. Hogy aztán a jeges tengeről az Adriaig egy continuus szláv ország legyen.

Tisztelt küldöttség. Ezek nem vármegyei dolgok. Ha önök egy kormányt melly illy rendkívüli időkben tartja kezében a gyeploket megítélni akarnak magasabb vidékről kell szét tekinteni.

Oh igen is, kormányunk az administratio kérdéseiben, az ország jövedelmeinek kezelésében az igazság kiszolgáltatás védelmében nagy bizalmat érdemel.

Nagy bizalmat érdemelnek tiszta és tántorítatlan hazafiságoknál fogva.

De politikájuk melly e szentséges haza függetlenségének mozdulhatlan alapját megvetetne e mai időben teljesen alkalmatlannak mutatkozott.

Mindég késedelmeskedtek. Ha néha adta elő valami magát, megijedtek tettek egy lépést de azonnal visszaestek.

Nem régen ezelőtt elkiáltották magokat: hogy a haza veszedelemben van. De azon lankadságból és lassuságból melly a veszedelem ellen tett intézkedések mellett tapasztalható volt, mindenki láthatta, hogy a vészkiáltás a ministerium előtt nem volt több mint pusztá phrasis, minőt a jelen népgyűléses epochában minden szónok szájából hallhattunk.

Az illyen eljárás a magyar lelkesedésnek felprédálása.

E magasb szempontokra tessék a küldöttségnek figyelmeztetni, és rögtön másképen fog gondolkodni. Tessék az illyenekre vonatkozó ügyekben vizsgálódni majd gyönyörű példáit fogják önök tapasztalni a kevéssé életre-valóságnak.

Gondolja meg ezeket a küldöttség s úgy járuljon szavazatával a ministeriumhoz.

Első a haza, midőn erről van szó, nem ismerünk személyeket.

A küldöttség azon tagjainak pedig kik azt gondolták, hogy hódolatukkal, a kegyeket osztogató ministeriumnak szemökbe fognak őr leni, kik azt gondolták hogy Battyáni Lajos velök te s tu poharat fog ütni, s hogy tán emlékül saját úgy sem a leggazdagabb fürteiből egy egy csomocskát mindenkinck le fog vágni, szóval azoknak kik e hódolat által mellékes célokat akartak elérni, mi részükről a mulatsághoz kedves egészséget kívánunk. —

Ollyan idöket élünk, mellyekben eszméinket szabadon kimondhatjuk.

A gondolat, a szó, s a sajtó lerázá lánczait s miért csak pár hónapokkal ez előtt Spielberg vagy Kuffstein falai nyíltak volna meg, az iránt most már tartozkodás nélkül nyilatkozik mindenki. —

Republicáról szólani ez előtt a legmerészebb ábrándozó sem mert volna; s ki ezt tevő csak az által szabadulhatott az élethosszai bebörtönzés elől, ha jóakaró orvosai bolondnak nyilatkoztatták.

A körülmények változtak. Europa halad a republica felé, s csak a legszükebb és korlátoltabb politikai értelem ígérhet még a monarchiának jövődőt. —

Ha valljon a republica vég megállapodási pontja e a társadalmi viszonyok meghatározásának, vagy pedig a természeti jogok még egy tökéletesebb és egyszerűbb társasági egyezkedés által fognak tisztába hozatni? egy olly kérdés, melyet még semmi politikai tan kit nem fejtett.

Mi azért a democratiai republicát úgy tekintjük, mint az önkormányzás legtökéletesebb nemét, s a nép miveltségi fokozatának legbiztosabb hévmérőjét.

És midőn azon tételt magunkévá tettük egyszerűsmind azon erős meggyőződésünket is kifejeztük: hogy Magyarország politikai fejlődésének vég célja sem egyéb- republicánál.

De a milly erős hitünk, a most mondottak iránt ép olly határozatlan valljuk: hogy honunk most még csak mint monarchia állhat meg; s pedig mint V-ik Ferdinand király alatti monarchia.

Ki lesz a következő király, miképen fog megkoronáztatni hol fog lakni? ezek olly kérdések, mellyeket semi tractatusok, semmi pragmatica sanctio biztosítása meg nem határozhat.

V-ik és respective I. Ferdinandnak az austriai monarchia mindenik kiegészítő nemzete hűséget esküdt; de fog e a következő királynak mindenik esküdni, s ha igen milly feltételek alatt, s ha nem milly következményekkel? ez más kérdés.

— Ezek után világos, hogy V. Ferdinand magyar királyunknak biztos és veszélytelen helyeni tartózkodása Magyarországra nézve nemcsak kívánatos, hanem a legnagyobb fontosságú kérdés.

Királyunk mostani lakhelye, környezete pedig nem biztos, mi tartózkodás nélkül mondjuk ki, hogy életét is fenyegetettnek hisszük.

Királyunk jó ember, ezt láthatni rendeleteiből, nyilatkozataiból, mellyeket becsületes magyar ministereink utasítására, tanácsára adott.

Ugy de a jó embert gonoszak környezik, kik elibe szüntelen rémképeket tartanak, a veszélyeket nagyítva, és ellenkező oldalról jövőknek adják elő.

Nekünk nem lehet, nem szabad a királyt ez emberek kezei közt hagyni, kik részint Jellacsics czimborai, részint pedig határozatlan ingatag emberek, kik kis ujjokat odaadván egy pillanatra az ördögnek, most már egészen ennek hatalmában vannak.

A király — mint mondják — beteg, még pedig veszedelmesen.

Ki áll jót, hogy a gazság, — mellynek csak türzavar segíti elő terveit — istentelenségre is nem vetemedik?

Ki áll jót, hogy egy futár nem hozza meg közelebről a király halálának híret?

Europa nyugalma a Lajos Fülöp és Metternich életükből feltételeztetett. A politikusokat az események meghazudtolák; Lajos Fülöp és Metternich él, és Europa általános háborgásban van.

Mi szemeinket csak magunkra fordítjuk, s nem hiszünk csalódnai, ha állítjuk: miként Magyarország belügyeinek és külviszonyainak — ha nem is teljesen békes uton, de csekély zavarok melletti — kiegyenlítése V-dik Ferdinand királyunk életétől feltételeztetik.

A király halála jel volna a polgárháborura, melly az austriai birodalom mesterkéltlen egybe-tartott különböző elemü részeiben és közt kitörne.

Azért nekünk a király életét biztositanunk kell, biztositanunk pedig csak magunk közt, csak Budán lehet.

Mi bírjuk a királyi szót eljövetele iránt. Mi bizunk is annak szavában, ki eddigi ígéreteit beválta, ki a horvátokhoz és szerbekhez olly loyális és erőteljes proclamatiot bocsátott, úgy de e bizalom maga sem tetszik elleneinknek, kik a király leg is legközeleiben virasztanak, kik eledeleire felügyelnek és gyógyszerceit megrendelik.

Nádorunk és közlekedési ministerünk Insbruckba mentek. Reményljük, hogy nem sokára a királyal fognak megtérni.

De mi az örökös reményben és bizalomban élésnek szomorú következményein eléggé okulhattunk. —

Ha a magyar kevesebbet hisszu és reményt, s többet tesz, — most másképen állana.

